

ומקשה הגמרא ללשון אחרון:

אי הכי, אם כך קשה: **האי**, זה שאמר התנא "שרצו לעשות מחיצה", הרי הוא אינו לשון מדוייק, כי "שרצו לחצות", **מבעי ליה**, היה לו לתנא לומר!

אך אומרת הגמרא, שגם על הלשון הראשון קשה:

אלא מאי, מה תאמר, כלשון הראשון, שמחיצה האמורה כאן היא **גורא**, כותל, הרי גם על כך יש להקשות: מדוע אמר התנא "בונין את הכותל"? והרי כבר דיבר עליו התנא, וקרא לו "מחיצה", ואם כן, "בונין אותו", **מבעי ליה**, כך היה צריך התנא לומר!

ומיישבת הגמרא:

על הלשון הראשון אינו קשה, כי, **אי**, אם

היה **התנא** שונה "בונין אותו", ולא היה אומר "את הכותל", הוה **אמינא**, הייתי אומר שכוונת משנתנו לומר, שדי לצורך החלוקה **במסיפם בעלמא**, במחיצת קנים דקה. ו"רצו", שאמר התנא, היינו שהסכימו לחלוק את החצר, כי מדובר בחצר שאין בה כדי חלוקה, שאינה מתחלקת ללא הסכמה, אך על בניית כותל אבנים לא הסכימו ביניהם.

קא משמע לן, לכן כתב התנא "כותל", להשמיענו, שאם הסכים לבנות כותל, מחייבים אותו לכך, לפי הגדרים שקבעה המשנה. ורק אם לא הסכים על בניית כותל אלא רק על חלוקת החצר, רק אז חולקים במסיפס.⁽¹⁶⁾

וממשיכה עתה הגמרא לדון בלשון המשנה:

בונין את הכותל באמצע וכו':

ומקשה הגמרא לפי הלשון הראשון המפרש

שבצנעא בחצר אלא בביתו, ממילא יכול הוא בזה לסלק את ההיזק ממנו. אכן, זהו רק לגבי "נזקי גופו", שלא יביט עליו בשעה שעושה דברים שבצנעא. אבל לעניין "נזקי ממונו", שמונע ממנו להשתמש בחצירו כאוות נפשו, ודאי שמזיקו בממונו. וצריך לומר, שלפי מאן דאמר זה, אין דנים בהיזק ראייה על נזקי ממונו אלא רק על נזקי גופו. ושמא הטעם הוא, לפי שאינו מזיקו בידים ממש, לכן אי אפשר לחייבו על כך.

16. ראה במהר"ם שמקשה על דברי רש"י, מדוע באמת אין המשנה גירסת "אותו". ואף שיוכן מכך שבונים מסיפאס בעלמא, אין בכך כלום, שהרי בלאו הכי מדובר כאן לפי הסובר שהיזק ראייה אין שמו היזק, בחצר שאין בה דין חלוקה.

האם יש על הבטה זו "שם נזק", שאפשר לתבוע את הפסקתו, או לא.

ובאשר לחקירה, האם נחשב שמזיקו בגופו על ידי שמביט עליו בשעה שעוסק הוא בחצירו ומטרירו בזה. או שמזיקו בממונו, כי מאחר ומסתכל עליו, חדל הוא מלהשתמש בחצירו. [נמצא, שמונע ממנו מלהשתמש בחצרו], מצטט הגר"ש את לשון הרמב"ן [בסוף פרק חזקת הבתים]: וכל שכן שהיזק ראייה דנזקי אדם הוא וכו'. עכ"ל. אשר מבואר בלשונו כמו הצד הראשון.

וראה שם, מה שהאריך לדון בזה על פי ראיות מהגמרא ובדברי הראשונים.

ובספר קהלות יעקב מוסיף לבאר את דעתו של הסובר "היזק ראייה אין שמו היזק", כיוון שיכול הניזק להזהר שלא לעשות דברים